

*Kto stratil majetok, nestratil veľa.
Kto stratil slobodu, stratil mnoho.
Kto stratil vieru, stratil všetko.*

Zásielku spracovala spoločnosť:
HENRIETTA - direct marketing, s.r.o.
P.O.BOX 1, 820 08 Bratislava 28, „D+4“
POŠTOVNÉ ÚVEROVANÉ
820 08 Bratislava 28

SVEDECTVO

vychádza od roku 1991
ročník 33
október 2023
cena 1,90 eura

10

ČASOPIS TABUIZOVANÝCH FAKTOV

Keď vlastencov na Slovensku strieľali

NÁŠ ROZHOVOR

Oravčania, prevažne kresťania a vlastenci, sa po druhej svetovej vojne nedokázali zmieriť so zánikom štátnosti, so zatváraním cirkevných škôl, kňazov, kláštorov, s prenasledovaním veriacich. Ak chcel niekto pokračovať v kariére, musel byť vysporiadaný s náboženskou otázkou. Pomaly ako dnes. Tohto roku si pripomíname tridsiate výročie obnovenia slovenskej štátnosti. Jej neprajníci šíria naratív, že Slováci svoj štát dostali zadarmo, že oň nemuseli bojovať, že nepreliali ani kvapku krvi. Nie? Choďte do Dlhej nad Oravou, takmer každá rodina je poznačená prenasledovaním kvôli odporu proti komunistickému režimu a zániku štátnosti. S členkou jednej z nich, Máriou CHORVÁTOVOU, rod. Mikovou, sme sa rozprávali v Tvrdošíne.

Mária Chorvátová

Foto Eva Zelenayová

● Narodili ste sa dva mesiace po nastolení „vítazného“ februára, teda už do novej doby. V Dlhej nad Oravou. Mali ste troch bratov. Ako nový režim vstúpil do života rodiny?

Kruto. Otec mal polia, hospodárske zvieratá, staral sa o gazdovstvo. Mama zasa o štyri deti. Najstarší brat zomrel, keď mal sedem mesiacov.

Pokračovanie na 10. strane

V čísle	Ján Lietcký Šveda Krátky úvodník o malej mláčke 2
	Spýtali sme sa Vendelína Šurana 3

Eva Zelenayová Nehnevajme sa na cudzích... 3
Juraj Vrábel Leto v košíckej organizácii 4

Zasadala výkonná rada 5
Ján Košiar V Budapešti je nový predseda 6

Eva Zelenayová Pripomínajme obeť tretieho odboja 6
Marián Tkáč Naplánovali nám hrôzostrašnú budúcnosť 9

ročník 33 • október 2023

Krátky úvodník o malej mláčke

Nedávno som sa miňal na chodníku s jedným mládencom. Chodník bol dosť úzky a medzi nami ešte neveľká mláčka, takže obidvom bolo treba trochu sa vyhnúť. No mladíkovi, uprene sledujúcemu svoj mobil, to ani nenapadlo. Nebral som to osobne, bolo totiž jasné, žeby neuhol, aj keby mu oproti išiel medveď. Tak som ho aj trochu poľutoval. Neprekážala mi totiž jeho neslušnosť, veď to bola iba malá nepozornosť – skôr som ho poľutoval, že je z neho už len nemysliaci automat. Jednoducho človek, ktorého by sme mohli zaradiť do kolónky spotrebný tovar.

Napokon už len taká mláčka – koľko podnetov by to bolo pre vnímavého človeka! Ale treba sa na ňu aspoň pozrieť či sekundu sa zamyslieť. A s nápadmi by sa všímavý človek mohol hrať podľa svojho nadania, aké má v sebe zakódované každý od detstva. Technicky nadaný mládenec by už riešil, ako by sa v meste mali stavať chodníky, aby tie mláky čo najskôr zmizli; vedecký typ by skúmal, za aký čas sa takéto množstvo vody vyparí; filozof by sa zase zamýšľal, nakoľko grécka ontológia vychádzala z fyzikálnych javov; manažérsky typ zasa, ako by dal dokopy partiu odborníkov, ktorí to vyriešia a politicky nadaný chlapec by vedel, ako sa to dá využiť v najbližších voľbách. Nehovoriac o prebúdzajúcom sa umelcovi, ktorý by v tom videl hrajúce sa farby a tvary a námet na ďalší obraz či báseň. Ale aj taký zaľúbenec – podľa stavu náklonnosti svojej vyvolenej – by v tom mohol vidieť vyliate slzy žiaľu alebo radosti.

Pominuteľnosť chvíle

Nuž ale táto novodobá modlitebná knižočka nič také nepripúšťa. Kdeže nejaké skúmanie sveta či staré filozofické „poznaj sám seba“ – veď kedy? Treba najsamprv prečítať kopy správ z celého sveta, voľby prezidenta na Maledívách, premiešané s obrázkami kúzelníka či športovcov, potom trpnuť s obyvateľmi nejakej peruánskej dediny či chytiť ujedneného varana... Najlepšie na tých správach je, že na druhý deň si už človek nič nepamätá. Načo, veď prídu nové.

A o to tu vlastne ide – množstvom malicherností zahltiť mozog a zároveň ho tak naformátovať, aby bol stále v strehu a vnímavý a poslušný voči vládnej moci, keď vydá nové „smernice“. Veď v oficiálnych kanáloch ide len to, čo je niekým skontrolované a schválené. Podobne to bolo pred pár rokmi, keď správy išli aj na

autobusových zastávkach a tiež aj v autobusoch a električkách. Čistý Orwell.

Samodebilizácia

No vývoj techniky nezastavíš a teraz si už každý gumuje mozog aktívne sám. A je to nielen oveľa lacnejšie, ale aj efektívnejšie. Samozrejme, jedna z obľúbených foriem výplachu je tá, že mladým práve najväčší materialisti nahovoria, že v mladosti sa patrí byť rebelom, aj keď im materiálne v zásade nič nechýba. No a proti čomu by mali rebelovať, to im už povedia masmédiá, táto Biafra ducha. A tak miesto ozajstných rebelov, ktorí ani nie sú tak proti všetkému, ako skôr vedia stáť na svojom, tu máme komediantsky nahlas pokrikujúce čudne oblečené individua za zvukov ešte čudnejšej muziky, čo nám neustále vnucujú. Kto sa dnes medzi mladými nevyštafíruje ako de-bil, tak je úplne de-modé. Jednoducho milióny vysušených mozočkov vyhrkáva svoju prišernú melódiu, keď naráža na steny veľkého bubna, kam sa ochotne vopchali a ktorým otáča hlavný impresário krajších zajtrajškov.

Mám obavu, že takýto stádový človek tu ešte nebol. A aby mu tých zostávajúcich pár slobodných a sebavedomých duchov tak neklalo zrak, tak by chcel aj ich dušu. A ak to nejde podobrotky, cenzúrou a kontrolovanými médiami, stále sú tu v zálohe putá a ostnatý drôt. Tých sa Veľký brat nikdy nevzdá.

A ešte niečo – ak vidím nejakého budhistu s jeho modlitebným mlynčekom, mám pocit, že ten mu dáva viac informácií a povzbudení, ako našim matadorom súčasnosti aj ten najmodernejší smartfón.

Ján Litecký Šveda
predseda PV ZPKO

PS: Keď sme už boli pri prirodzenom nadaní - aj preto sme v roku 1989 skončili ako žobráci Európy, pretože namiesto prirodzene podnikavých typov a manažérov, ktorých v roku 1945 komunisti vyhnali či postupne pozatvárali, sa tu riadenia chytila rabujúca zberba. A keďže ich potomkovia to tu chytili aj po tzv „nežnej“, ktorí to rabovanie majú v sebe zakódované už z domu, dodnes tu ešte nemáme hotové ani diaľnice alebo nebudaj v Bratislave metro.

SVEDECTVO, mesačník Politických väzňov Zväzu protikomunistického odboja ● **Vydavateľ:** PV ZPKO, založený v roku 1990 pod názvom Konfederácia politických väzňov Slovenska [KPVS] ● **Šéfredaktorka:** Eva Zelenayová ● **Redakčná rada:** Ján Košíar (predseda), Ján Litecký Šveda, Ivan Mrva, Peter Mulík, Ivan A. Petranský, Jozef Rydlo, Juraj Vrábel a Eva Zelenayová ● **Adresa redakcie:** 811 06 Bratislava, Obchodná 52 ● **Telefón:** 02-5263 8156 ● **e-mail:** ustredie@pv-zpko.sk ● **webová stránka:** www.pv-zpko.sk ● **IČO:** 00679879 ● **Cena jedného výtlačku:** 1,90 EURA ● **Predplatné 20 EUR**/kalendárny rok ● **Predplatné pre zahraničných abonentov: 50 USD** vrátane poštovného. ● **Číslo účtu v Prima banka Slovensko, a.s.:** SK74 3100 0000 0040 0012 8109 ● **EV:** 3851/09 ● **Tlač:** PRINTLAND, s.r.o. ● Nevziadané rukopisy nevraciamе ● **ISSN:** 1338-404X ● **MATERIÁLY** uverejnené v rubrikách „Čitateľské fórum“ a „Spomienky“ vyjadrujú názory občanov a čitateľov.

SPÝTALI SME SA

Vendelína Šurana

● Ako sa vám žije dnes?

Mal som tri roky, keď sa naša rodina musela do dvoch dní vysťahovať z bytu v Trnave v Akcii B do Kľačan pri Prievidzi. Súdruhovia potrebovali náš byt pre svojich ľudí. My sme k nim nepatrili. Prichýlila nás otcova sestra vo svojom dome v Klčovanoch, dnes súčasťou Bolerázu, keď otec súdruhov presvedčil, že Klčovany je po mene takmer to isté. Moji rodičia mali svadbu v roku 1942 a dodnes sa v Trnave hovorí, že predtým ani potom mesto ta-

kú svadbu nezažilo. Sobášil ich biskup Ambróz Lazík. Mamička bola atraktívna mladá dáma, jedináčik, pochádzala z rodiny finančného riaditeľa. Otecko bol uznávaný, úspešný advokát a bol

o 18 rokov starší od mamičky. Otec bol do roku 1941 veliteľom HG v Trnave.

Po vojne však prišlo zemetrasenie

Otecka tri roky vyšetrovali, vláčili z Leopoldova do Ilavy a Bratislavy a usilovali sa z neho dostať priznanie, aby ho mohli uväzniť. Spomínal mi, že ŠtB mala na bratislavskej Železnej studničke tunely, kde mučili zatknutých, bili ich a vynucovali si priznanie. Otec tam bol tri dni a bol taký dobitý, že ho už ani nemali kde udierať.

Pokračovanie na 7. strane

Nehnevajme sa na cudzích...

Výsledky predčasných parlamentných volieb sa očakávali s nádejou. Predovšetkým preto, že sa rozhodovalo o tom, či na Slovensku prvýkrát zvíťazia liberáli. Mali všetky prostriedky v rukách, aby sa z konzervatívneho Slovenska stala aréna transsexuálov, zombie, vazalov cudzích záujmov, štátnych bezdomovcov. Nestalo sa tak napriek zväžaniu mladých ľudí do Slovenska, ktorí sú náchylní postaviť sa do opozície voči akýmkoľvek autoritám. Progresívne Slovensko ich priam provokovalo ponukou programu absolútnej nezávislosti, aj nezávislosti od vlastnej biologickej identity. A zdá sa, že práve predstava rozloženia súdržnosti spoločnosti, popretia civilizačných hodnôt spôsobila mobilizáciu voličov v prospech strán, ktoré ponúkali aspoň triviálny pocit bezpečnosti a základných istôt.

Víťazstvo Smeru-SSD a očakávané vytvorenie koalície Smer-SSD, Hlas-SD a SNS je podstatne lepšou perspektívou než by bola koalícia vytvorená Progresívnym Slovenskom. Napriek tomu, že OĽaNO a KDH sa definujú ako konzervatívne strany, historicky boli obidva politické subjekty ochotné vytvárať koalície s liberálmi alebo dokonca aj s komunistami, ako už bolo v prípade KDH. V súčasnosti nie je podstatné, ako sa strany deklarujú, podstatné je, akú poli-

tiku sú ochotné robiť. A najmä, či sú ochotné robiť politiku v národnoštátnom záujme.

Náš štát je rozorvaný. Zrušením tzv. Mečiarových amnestií sme do právneho poriadku dostali princíp retroaktivity, čo je dosť zlá správa pre právny štát. Iniciátor Ján Budaj je už mimo politiky, ale neprajníkov slovenskej štátnosti je viac než dosť. Ozývajú sa najmä vtedy, keď sa k moci dostanú strany, blízke nastaveniu väčšinového obyvateľstva.

SLOVO SVEDECTVA

Magda Vášáryová je známa tým, že notoricky ohovára Slovensko a Slovákov, predovšetkým v českých médiách. Aj po ostatných parlamentných voľbách si kopla do slovenského voliča. Na otázku, či v týchto voľbách išlo aj o zahranično-politické smerovanie Slovenska alebo to bola len predvolebná rétorika odpovedala: „To nevieme, budeme sa musieť pozrieť, koľko percent voličov, vlastne fašistov, neofašistov, neonacistov získal Smer tou svojou kampaňou, ktorá bola evidentne zameraná aj na týchto ľudí, čo predtým volili ĽS NS a Republiku. Takže to sa dozvieme až z jasných analýz výsledkov a to ma bude veľmi zaujímať. To, že pán Robert Fico a jeho družina, čo sú takí ľudia už vypáchnutí, ľudia ktorí sú tam dávno, tridsať rokov, už vieme, že od nich nemôžeme nič čakať, nič čo by bolo pozi-

tívne pre moderné Slovensko. Tak títo ľudia, uvidíme nakoľko sa stotožnili s hľadaním voličov medzi nesystémovými voličmi alebo dokonca vyslovene medzi vyslovenou spodinou.“ Magda Vášáryová sa ťažko zmierovala so vznikom Slovenskej republiky, pôvodne odmietla byť veľvyslankyňou Slovenska, aby napokon kandidovala za prezidentku SR. Už v roku 1993 založila Slovenskú spoločnosť pre zahraničnú politiku a cez túto platformu informovala zahraničie o slovenskej politike podobne, ako po ostatných parlamentných voľbách...

Smer-SSD nie je preferovanou stranou našej organizácie už preto, že zastávame konzervatívne hodnoty. Napriek tomu v minulosti skôr Smer podporil našu organizáciu, než konzervatívne sa tváriace strany. Preto nám po voľbách svitla nádej na možnosť rozvíjať činnosť plnokrvnejšie a azda sa dočkáme aj uznania za udržiavanie pamäti národa. Ak Smer-SSD pochopí, že na Slovensku existoval aj tretí odboj – protikomunistický.

No ešte všetko môže byť úplne inak. Kádehák František Mikloško poradil Michalovi Šimečkovi (PS), aby ponúkol Petrovi Pellegrinimu (Hlas-SD) post predsedu vlády. A to by Slovensko pod progresívnu pliahu natlačilo práve KDH!

Eva Zelenayová
šéfredaktorka

Leto v košickej organizácii

Na pozvanie Magistrátu mesta Košice sa 21. augusta uskutočnila pietna spomienka pri pamätnej tabuli zastrelených občanov počas okupácie v roku 1968. Na podujatí sa zúčastnili aj členovia PV ZPKO. Pri tejto príležitosti sa prítomným prihovorel predseda Regionálnej organizácie PV ZPKO v Košiciach Juraj Vrábek, ktorý okrem iného povedal:

„Dnes sme sa zišli na tomto pamätnom mieste, aby sme si uctili pamiatku Košičanov, ktorí pred 55 rokmi zahynuli počas augustových udalostí v roku 1968.

Tejto smutnej udalosti predchádzali historické skutočnosti. Štátny prevrat vo februári 1948 bol míľnikom totalitného režimu v Česko-Slovensku. Komunisti získali do svojich rúk absolútnu moc v štáte. Roky 1948 – 1953 boli obdobím najhoršieho teroru proti odporcom komunistického režimu.

V čase totality bolo na Slovensku nespravodlivo odsúdených viac ako 71 000 politických väzňov, ktorí si prežili kruté vyšetrovanie Štátnou bezpečnosťou a väznenie v neľudských podmienkach. Jáchymovské peklo a gulagy budú stále pripomínať zločiny komunizmu.

Nástupom Alexandra Dubčeka začiatkom januára 1968 bol naštartovaný demokratizačný proces, známy ako socializmus s ľudskou tvárou. Tento vývoj v Česko-Slovensku sa nepáčil sovietskemu vedeniu a po viacerých neúspešných rokovaniach sa rozhodli pre okupáciu. Asi hodinu pred polnocou 20. augusta 1968 okupačné vojská

Členovia PV ZPKO pri pamätnej tabuli obetiam 21. augusta.

Foto archív

Uctievanie pamiatky obetí na Deň kvetov.

Foto archív

Sovietskeho zväzu, Maďarska, Poľska a Bulharska prekročili hranice Česko-Slovenska. Vojská Nemeckej demokratickej republiky čakali na hraniciach.

Táto obrovská armáda pozostávala z 27 divízií, takmer 500 000 vojakov, 550 bojových a 250 dopravných lietadiel, viac než 63 000 tankov a okolo 2 000 diel.

Ľudia v Košiciach sa 21. augusta 1968 prebudili do smutného rána a zistili, že naša krajina je obsadená spojeneckými vojskami. Väčšina občanov sa postavila na odpor. Niektorí, kvôli ktorým sme sa tu zišli, zaplatili aj svojím životom.

PV ZPKO vyjadrujú pozostalým hlbokú sústrasť. Česť ich pamiatke.“

Na pozvanie KPVS sme sa 26. augusta zúčastnili odhalenia pamätnej tabule tajne vysväteného biskupa Msgr. Dominika Kaľatu, SJ, ktorý bol dvakrát nespravodlivo väznený a musel slúžiť aj v PTP. Pamätná tabuľa bola odhalená na Jesennej ulici č. 9, kde otec biskup býval v podnájme. Program sa začal sv. omšou v jezuitskom kostole Božského Srdca Ježišovho. Hlavným celebrantom bol vладыka Cyril Vasiľ, košický eparchiálny biskup, ktorý požehnal pamätnú tabuľu. Kvetky k pamätnej tabuli za našu organizáciu položili Juraj Vrábek, predseda RO PV ZPKO v Košiciach a hospodár organizácie Ján Brodňanský.

V nedeľu 10. septembra sa pri kaplnke sv. Michala uskutočnila pietna spomienka na pamiatku dopravnej nehody autobusu pri chorvátskom meste Gospič, pri ktorej na následky zahynulo šestnásť Košičanov. Na pamiatku obetí tragédie, ako aj na všetky nešťastia, ktoré postihli mesto Košice, sa každoročne uskutočňuje Deň kvetov. Na pripravenom mieste sa za našu organizáciu poklonili a položili kvety podpredseda PV ZPKO Štefan Novák, Juraj Vrábek, Ján Brodňanský a Marián Žalobín. **Juraj Vrábek** predseda RO PV ZPKO v Košiciach

Odhalenie pamätnej tabule biskupa Dominika Kaľatu.

Foto archív

Predsedovia regionálnych organizácií za jedným rokovacím stolom.

Foto Eva Zelenayová

Z rokovania Výkonnej rady PV ZPKO

O medailách aj o voľbách

Zasadnutie členov Výkonnej rady PV ZPKO sa uskutočnilo v Bratislave 20. septembra 2023. Rokovanie otvoril a viedol predseda PV ZPKO Ján Litecký Šveda.

Povedal, že z ostatného rokovania VR PV ZPKO nevyplývali žiadne úlohy: „Iba sme konštatovali, ako sa nás dotklo obmedzenie dotácií.“ Ďalej informoval prítomných o spôsobe fungovania organizácie INTER-ASSO. Že účasť na jej aktivitách finančne pokrýva táto medzinárodná organizácia. Zdôraznil, že naše členstvo v nej využívame na reprezentáciu našej organizácie a Slovenska, intervenujeme za naše záujmy.

Ďalej požiadal podpredsedu PV ZPKO Štefana Nováka, aby si zobral podujatie Jáchymovské peklo pod patronát. Pán Novák súhlasil.

Vzhľadom na to, že v novembri organizácia podáva na MV SR žiadosť o dotáciu je nevyhnutné **do 30. októbra 2023 zaslať vedeniu PV ZPKO aktuálny zoznam členov jednotlivých pobočiek a stručný prehľad akcií.**

Pre potreby redakcie Svedectva je nevyhnutné: **nahlásiť jubilujúcich členov v roku 2024, a to od veku 40 rokov až do 80 rokov v intervale každých 5 rokov veku a od 80 rokov každý rok. Každý jubilant musí mať okrem mena uvedené aj miesto bydliska, dátum narodenia a vek. Zoznam je potrebné zaslať najneskôr do 30. novembra 2023.**

Ján Litecký Šveda oznámil, že ho informoval predseda KPVS o záujme odhaliť pamätnú tabuľu kardinálovi Korcovi v bratislavskej Petržalke, v mieste jeho pobytu počas obdobia, keď nemohol oficiálne vykonávať kňazské povolanie. Vzhľadom na to, že kardinál Korec bol členom našej organizácie, obaja sa dohodli na spoločnom postupe.

K podujatiu 17. novembra predseda organizácie povedal, že termíny zostávajú po starom, že posielame pozvánky aj novým funkcionárom, ktorí vstúdia z voľieb.

K návrhom členov na štátne vyznamenanie oznámil, že aj tohto roku zašlú prezidentskej kancelárii tie isté mená, ako vlani.

Ďalej sa venoval otázke medaily PV ZPKO. Povedal, že ešte ako KPVS vlastnila organizácia medaily, ktoré sa využívali pri rozličných príležitostiach. Spomenul, že pri oceňovaní našich členov síce udeľujeme diplomy, ale medaila by sa zišla.

Ako posledný bod programu boli blížiacie sa parlamentné voľby. K tomu J. Litecký Šveda povedal: „Poznáme naše hodnotové založenie, my môžeme voliť tých, čo sú proslovenskí, kresťanskí, demokratickí a nie komunistickí. PS sú ako mladí komunisti. Zoberte si noviny z 50. rokov, to nám predvážda PS. Deti komunistov nás budú učiť, ako správne žiť, lebo to vedia najlepšie: fanatici, aktivisti. Musíme voliť hodnotovo a zároveň pragmaticky. Boli by sme radi, keby po voľbách bol vo vláde a v parlamente niekto, kto je nám naklonený. Aby sme mohli existovať.“

V diskusii **Juraj Vrábel** požiadal členov výkonnej rady, aby rozhodli o účasti PV ZPKO na pietnom akte v Leopoldove. Účasť bola schválená.

Kvetoslav Gregor pozval členov PV ZPKO na pietnu spomienku na obete komunizmu, ktorá sa uskutoční 28. septembra 2023 Žiline. Ďalej oznámil, že v Čadci organizuje výstavu o zločinoch komunizmu a požiadal prítomných o artefakty.

Predseda PV ZPKO sa poďakoval K. Gregorovi za zorganizovanie úspešného seminára v Čadci.

Eva Zelenayová

V Budapešti je nový predseda

Na stretnutí výboru INTER-ASSO v litovskom Vilniuse (pozri Svedectvo 9/2023) sa nezúčastnili jeho členovia z Maďarska a z Rumunska. Preto som 29. augusta v Budapešti navštívil našu partnerskú organizáciu *Pofosz*, aby som sa opýtal na ďalšiu spoluprácu v rámci našej medzinárodnej organizácie. Dozvedel som sa, že *Pofosz* má nového predsedu Antala Ámona, ktorý pred rokom 1989 dlhé roky žil ako emigrant v Austrálii. *Pofosz* mal svoj snem 9. mája 2023 a jeho doterajšiemu predsedovi Jánosovi Lengyelovi (a členovi výboru IA) sa skončilo funkčné obdobie.

Na našom stretnutí boli prítomní aj ďalší kolegovia z *Pofoszu* Imre Kis a László Szabó. Ako tlmočník ma sprevádzal náš sympatizant Krištof Zilizi z Univerzitetnej knižnice v Bratislave. Predseda *Pofoszu* bude na budúcoro-

Zľava: Imre Kis, László Szabó, Antal Ámon, Ján Košiar a Krištof Zilizi.

Foto Bojan Radovanovič

nom sneme kandidovať za člena výboru INTER-ASSO. Spomínali sme aj na začiatky tejto medzinárodnej organizácie, ktorá bola založená práve v Budapešti v roku 1991 a nedávno, 16. augusta t. r., zomrel jej prvý predseda Chorvát Đuro Perica.

Na odporúčanie našich maďarských kolegov sme v Budapešti navštívili aj *Pamätník 1956*, ktorý sa nachádza neďaleko kancelárie *Pofoszu* a maďarského parlamentu.

Ján Košiar
podpredseda INTER-ASSO

Pripomínajme obete tretieho odboja

Pri prvom pamätníku odhalenom obetiam komunizmu v Žiline pred 25 rokmi sa 28. septembra zišli členovia PV ZPKO z celého Slovenska, zástupcovia KPVS a občania mesta. Na začiatku pietneho aktu kladenia vencov zaznela hymna v podaní zmiešaného speváckeho zboru. K účastníkom pietnej spomienky sa prihovorela predsedníčka Žilinského samosprávneho kraja Erika Jurinová, podpredseda PV ZPKO Rafael Rafaj a predseda KPVS Peter Sandtner.

Erika Jurinová vyzdvihla skutočnosť, že „ľudský život je ten najcennejší dar. Zaslúži si rešpekt, úctu a ochranu. Rešpekt k ľudskému životu je jedným zo základných hodnôt demokracie a humanizmu. História nás učí, že nerešpektovanie týchto hodnôt vždy viedlo k totalite, k násilium, neslobode a v konečnom dôsledku k smrti miliónov ľudí.“ Pripomenula, že „totalitné diktátorské režimy, ktoré sľubovali ľuďom svetlé zajtrajšky namiesto toho prinášali utrpenie, teror a obmedzovanie osobnej slobody i slobody prejavu.

Skúsenosť s komunistickým režimom nás učí, že svetlá budúcnosť budovaná na týraní a vraždení iných nakoniec skončí nešťastím, ktoré postihne všetkých.“

Rafael Rafaj zdôraznil, že v súčasnosti sa pripomína len druhý odboj, protifašistický, kým tretí, protikomunistický, ktorý

Spoločná fotografia účastníkov piety.

Foto Eva Zelenayová

trval najdlhšie a v období mieru, sa odšúva do pozadia. Povedal, že šírenie ideológie sa vždy opiera o dogmy nenávisťi, vnucovanie svojho konceptu celej spoločnosti. Mnohí z tých, čo sa voči nenávisťnej ideológii postavili, doplatili životom. „Pripomínajme mladej generácii toto obdobie, aby sa vyvarovali chýb a odmietli démona súhlasu, tak ako ho odmietli naši predkovia, za čo im patrí vďaka a úcta,“ povedal.

Peter Sandtner na začiatku konštatoval, že v súčasnosti sú vzťahy medzi PV ZPKO a KPVS najlepšie, aké kedy boli a vo svojom príhovore sa zamerl na miesta spojené s perzekúciami komunistického režimu. Spomenul, že „na prvom mieste je to saleziánsky ústav, odkiaľ boli v roku 1949 vyvezení saleziáni a stal sa väznicou KV ŠtB. Zrušená bola farnosť i kostol, zariadenie kostola zneuctené, zo spovedníc si eštabáci urobili strážne búdky“. Uviedol aj ďalšie príklady a na záver povedal, že aj tieto pamätníky slúžia na to, „aby udreli do očí náhodným okoloidúcim, aby sa zastavili a porozmýšľali, čo to je a prečo to tam je.“

Minúťou ticha za obete komunizmu, modlitbou s požehnaním duchovného organizácie Jána Košiar a hymnickými piesňami speváckeho zboru sa pietna spomienka zavŕšila. Zorganizoval ju a moderoval predseda RO PV ZPKO v Žiline Kvetoslav Gregor. (zl)

SPÝTALI SME SA

Vendelína Šurana**Pokračovanie z 3. strany**

Videl tam aj svojich známých, mnohí to nevydržali a priznali sa, ale otec bol atlét, a keď sa nepriznal, po troch dňoch prišli za ním bachari a povedali mu, pán doktor, prepustíme vás, ale domov pôjdete posledným vlakom z Bratislavy. Pred polnocou ho priviezli na železničnú stanicu, aby ho ľudia nevideli, aký je dobitý. A v roku 1953 musel opustiť zamestnanie a stal sa robotníkom - asfaltérom Doprastavu na celý ďalší život.

Mamičku to nezlomilo

Neopustila otecka, starala sa o štyri deti v Klčovanoch, kde zrejme na ostatných pôsobila ako exot. Jediná v dedine nenosila kroj a maľovala sa. Nikdy sa nešťazovala na otecka, aký život jej pripravil. Samozrejme, že ju to mrzelo, lebo z prvej dámy v Trnave sa prepadla na spoločenské dno. Keď sme prišli na dedinu, pocítili sme, ako režimová propaganda funguje. Ľudia sa stránili tých, čo mali nejaké postavenie počas prvej Slovenskej republiky. Ale našli sa aj rodiny, ktoré sa nebáli, s ktorými sme sa priatelili, aj mama tam mala priateľky. Bála sa iba mužov v kožených kabátoch, aby nás nenaštívili. Aj preto rodičia zničili množstvo dokumentácie. Keď sme sa ako deti pobili, tak najväčšia nadávka bola gardista. Aj pre mňa to bolo ťažké. No najťažšie to mali moji traja súrodenci. Keď otca zaistili, na svete už bola

Pani Vlasta Šuranová (v strede) s rodinou v roku 1970.

Foto archív

sestra Mária (1944) a brat Marián (1945). So sestrou Vlastou (1947), ktorú nosila mamka pod srdcom, chodievala navštevovať otecka v Leopoldove. Ja som prišiel na svet v roku 1950.

Otec bol skvelý športovec

Pred vojnou sa venoval športu. Bol v škole najznámejšího atletického trénera prof. Jána Hajdociho. Získal niekoľko titulov majstra Slovenska v atletike v rôznych disciplínach, bol všestranný, atlét telom i dušou. V atletike pokračoval aj vo vysokom veku. Keď v roku 1974 vyhral prvú slovenskú veteraniádu v ľahkej atletike a bol navrhnutý reprezentovať Česko-Slovensko na majstrovstvách Európy v Taliansku,

z Prahy prišiel list, ktorý sa ho veľmi dotkol. Uvádza sa v ňom, že nie je v záujme štátu, aby reprezentoval Česko-Slovensko. Dva roky predtým, na olympijských hrách v Mníchove, získala bronzovú medailu v skoku do diaľky manželka brata Mariána Eva Šuranová, rod. Kucmanová, z čoho mal otec obrovskú radosť. Na OH v Mexiku v roku 1968 ju pražskí súdruhovia nenominovali napriek tomu, že skákala na úrovni svetového rekordu.

A keď sa pýtate, ako sa mi žije dnes? Onedlho, 8. októbra, oslávime sto rokov narodenia našej mamičky. Je vo vynikajúcej mentálnej kondícii, síce zrádzajú ju nohy, ale určite pôjdeme na kávu do pezinského zámku, kde sa narodila. A budeme spomínať, veď ma štyri deti, desať vnúčat, dvadsaťpäť pravnúčat a jednu praprapravnúčku. Aby rodina nezabudla.

Ing. Vendelín Šuran je synom politického väzňa JUDr. Vendela Šurana, prenasledovaného za svoju vieru a vlastenectvo. Je najmladší zo štyroch detí. Pracoval v Doprastave, v podniku, v ktorom bol zamestnaný aj jeho otec ako asfaltér. Je aktívnym členom regionálnej pobočky PV ZPKO v Trnave.

Eva Zelenayová**V hornom rade štvrtý zľava Vendel Šuran a časť účastníkov Prvej slovenskej atletickej veteraniády v Trnave.**

Foto Ivan Takáč

Jubileum emeritného arcibiskupa metropolitu Jána Sokola

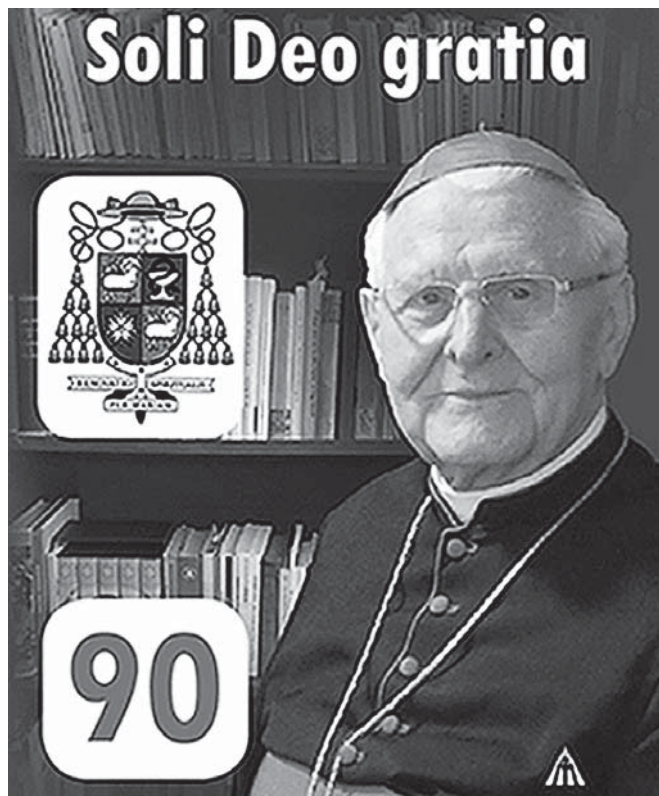
Dňa 9. októbra 2023 oslávil svoje životné jubileum 90 rokov arcibiskup Ján Sokol, prvý a jediný metropolita Slovenskej cirkevnej provincie.

Pochádza zo skromných pomerov z obce Jacovce. Po maturite na topolčianskom gymnáziu v roku 1953 vstúpil do kňazského seminára v Bratislave a pred vyše 60-timi rokmi bol 23. júna 1957 vysvätený za kňaza.

Jeho kňazské pôsobenie zavŕšené službou arcibiskupa má **rozmer biblickej plnosti**. Totiž Ján Sokol ako kňaz (biskup a arcibiskup) **pôsobil na siedmich miestach** a sedem je číslo predstavujúce symbol plnosti. Prvou kapláňkou boli **Šurany** (1957 – 1958), nasledovali **Levice** (1958 – 1959) a **bratislavský Blumentál** (1959 – 1966), kde ovplyvnil život veľkej skupiny vysokoškolákov. Dodnes zachovaný názov „Kačabar“ vyvoláva spomienky na dobre prežitú mladosť v spoločnosti kaplána Jána Sokola. Dohľad „štátu nad Cirkvou“ však spôsobil, že aktívny mladý kňaz z Blumentálu musel odísť do **Štúrova**, kde pôsobil v rokoch 1966 – 1968.

V rokoch 1968-1970 pôsobil ako prefekt v bratislavskom kňazskom seminári. „Normalizácia“ však zasiahla aj život Cirkvi v kňazskom seminári, odkiaľ boli prepustení všetci predstavení, a tak sa Ján Sokol opäť vrátil do prvej línie, tentokrát **do Serede**.

Pápež Ján Pavol II. 19. mája 1988 vymenoval Jána Sokola za biskupa – apoštolského administrátora. Jeho biskupská vysviacka sa konala v Katedrále sv. Jána Krstiteľa pred tridsiatimi piatimi rokmi, **12. júna 1988**. O rok neskôr bol **ustanovený za arcibiskupa – metropolitu** Slovenskej cirkevnej provincie, ktorá vznikla **30. decembra 1977**. Dnes

už v týchto hraniciach provincia neexistuje, a preto Ján Sokol ostáva po sv. Metodovi jediným rímskokatolíckym metropolitom celého Slovenska.

Otec arcibiskup, ad multos annos!

Ján Košiar
duchovný PV ZPKO

Hold vzdelancovi

Pri príležitosti stého výročia narodenia politického väzňa profesora Rudolfa Jurika sa 8. septembra konalo slávnostné zhromaždenie pri pamätnej tabuli, osadennej pri kláštore v Novákoch.

Organizátorom bol jeho syn Tomislav Jurik, ktorý prí-

Zľava Milan Kováč, Tomislav Jurik, Ján Košiar a Ján Litecký Šveda pri pamätníku Rudolfa Jurika v Novákoch.

Foto archív

tomným rozdával novo vydané knihy jeho otca, ktoré za komunistického režimu nemali šancu na vydanie. (Valaská balada, Vládna učiteľka, Rozprávanie o dejinách mesta Nováky.)

S príhovormi vystúpili Tomislav Jurik, Ján Litecký Šveda, poslankyňa Anna Záborská, riaditeľka gymnázia Eleonóra Porubcová a záverečnú modlitbu predniesol náš duchovný dp. Ján Košiar. Dámam slúži ku cti, že aj keď boli zo súperiacich politických táborov, nezneužili príležitosť na prvoplánovú volebnú agitáciu, ale venovali sa jubilantovi. Medzi prítomnými prominentnými hosťami bol o.i. aj prezident Ivan Gašparovič či čestný predseda PV ZPKO Arpád Tarnóczy.

Malá poznámka na záver: ak sa niekto čuduje, prečo sme sa ocitli na ekonomickom chvoste Európy, ľudsky i kultúrne zdevastovaní, nech si spomenie, koľko vzdelaných a múdrych ľudí títo fanatici červeného pokroku nielen odstavili od možnosti podieľať sa na prirodzenom rozvoji spoločnosti, ale ich ešte aj väznili. A veselo pokračujú ďalej, napríklad prípad Martina Homzu. **(zb)**

Naplánovali nám hrôzostrašnú budúcnosť

Svet ako supy obkľučujú ciele Agendy 2030, ktorú vymysleli neľudskí ľudia, a ktorú podporuje OSN aj Európska únia, kam sme vstupovali ako do spolku uľahčujúceho ekonomickú spoluprácu. A tu zrazu sa z EÚ vykľul diktátor, vládca nad našimi životmi.

Začalo sa to Rímskym klubom, ktorý vznikol 7. apríla 1968 s hlavným cieľom: radikálne znížiť počet ľudí na planéte Zem. Začalo sa budovanie nového svetového poriadku. V roku 1990 vydal Ralph Epperson knihu *The New World Order* (Nový svetový poriadok). A to, čo v nej pred 33 rokmi napísal, sa práve začína naplňať pred našimi očami. Keďže RTVS i TASR mlčia, skúsme ich nahradiť.

Citát z knihy: „**Rodina:** homosexuálne manželstvá budú legalizované; rodičia nebudú môcť vychovávať svoje dieťa (štát bude); všetky **ženy** budú naďalej pracovať, nebude im dovolené byť „ženami v domácnosti“; **rozvod** sa stane mimoriadne ľahkým a monogamné manželstvo bude pomaly ukončené. **Pracovisko:** vláda sa stane vlastníkom všetkých výrobných faktorov; **súkromné vlastníctvo majetku** bude postavené mimo zákon. **Náboženstvo:** náboženstvo bude postavené mimo zákon a veriaci budú buď odstránení, alebo uväznení; **vznikne nové náboženstvo:** uctievanie človeka a jeho mysle. Všetci budú veriť v nové náboženstvo...”

Takže tak... Diabol nič neskrýva s vedomím, že slepí a hluchí ľudia nič nevidia, nič nepočujú. Lebo on – diabol – v súlade s vesmírnymi zákonmi musí ukázať ľudstvu, čo ide robiť... Je na ľudstve, teda na nás, či budeme ticho súhlasit, alebo nie.

O nás bez nás

Valia sa na nás donedávna nemysliteľné neľudskosti. Genderizmus. Vymyslené klimatické hrozby v podaní čudnej Gréty, údajne pra-pravnučky švédskych Rotschildovcov. Migranti. Modifikované potraviny. Vojna. Nekonečné pandémie... Na zasadaní Valného zhromaždenia OSN v New Yorku len jedenásť štátov z takmer 200 hlasovalo proti politickej deklarácii OSN o pandémii, ktorá má podporiť aj schválenie pandemickej zmluvy s WHO (Svetová zdravotnícka organizácia), vysoko nebezpečného diktátorského dokumentu, ktorý by WHO umožnil prevziať nad signatárskymi štátmi, teda vlastne nad celým svetom – i Slovenskom – plnú kontrolu. Za „nás“ to totiž správkynia paláca (a za susedov jej priateľ Peter a či Pavol) odsúhlasili!

V deklarácii sa hovorí o úlohe WHO „riadiť pandémiu“ na celom svete a určovať všetky „protipandemické (a teda protiludské) opatrenia“. Vysokú prioritu bude mať distribúcia vakcín a trestná bude akákoľvek správa, ktorá by vyzývala na „odmietnutie vakcín“ – a to aj na sociálnych sieťach. Dostaneme, ak budeme poslušní - digitálne očkovacie pasy, ktoré vyvíja WHO v spolupráci s Európskou úniou.

Zdá sa, že najpálčivejším problémom dnešných čias je ochrana života nenarodených ľudských bytostí. RTVS a ani TASR neinformuje, že každý deň pri tzv. „umelom prerušení tehotenstva“ umiera na našom Slovensku 22 detí. Logicky – všetko čo sa „preruší“, malo by pokračovať, toto je však falošné pomenovanie usmrčovania nenarodených detí z čias reálneho socializmu. Veď predsa nejde o „prerušenie“, ale o ukončenie tehotenstva. O smrť človečička v lone matky. Od roku 1957 sa takto nenarodilo takmer milión a pol Sloveniek a Slovákov. Naš zákon umožňuje žene ukončiť tehotenstvo, ak o to požiada. Takýto zákon je v skutku neľudský, ba protiludský. Vyslovili sa proti nemu tisíce účastníkov na pochode „Bratislava za život“. Život nenarodených detí treba chrániť za každú cenu.

Sexom na deti

A treba chrániť aj životy už narodených detí. Už ste počuli, že „malé deti sú sexuálne bytosti, ktoré musia mať sexuálnych partnerov a začať so sexom čo najskôr?“ Že „sex je ľudské právo bez ohľadu na vek. Z tohto dôvodu musia materské a základné školy učiť deti rozvíjať sexuálnu túžbu, učiť sa masturbácii, budovať vzťahy medzi osobami rovnakého pohlavia, používať online pornografiu a učiť sa rôzne sexuálne techniky, ako je orálny sex“.

Tieto „rozumy“ prichádzajú spoza mora, z Ameriky, kde sídli OSN i Gatesovo WHO. Keď to legalizujú a uzákonia, lebo také chůtky majú, budú hľadať stovky spôsobov, ako to dostať k vašim deťom, k vašim vnukom. A že je to ešte ďaleko od nás? Ani nie. Už v roku 2015 sa začala predávať kniha pre deti od šesť rokov *Čo robia mama s oc-kom?* s nič neskrývajúcimi kresbami.

Bývalý saskársky minister školstva, Groehling, holič či obuvník s utajovaným vzdelaním, už pripravoval nové školské osnovy, v ktorých bola veľká téma týkajúca sa antikoncepcie, sexuálnej orientácie a dokonca aj identity mladých ľudí. A teraz sa na trhu objavila kniha pre deti *Odkiaľ sa berú bábätká?* Predajca jej robí reklamu: „V tejto veľkej knihe zaujímavosti a vysvetlení sa dozvieš všetko o rozmnožovaní ľudí, tehotenstve a bábätkách. Otváraj okienka a zisti správne odpovede na všetky fascinujúce otázky.“ A tak sa vaše dieťa dozvie, že aj „muži môžu otehotnieť, ak sú to ženy, ktoré si myslia že sú mužmi...“ Šialenstvo? Alebo cielené poškodzovanie našich potomkov?! Ublížujeme im, ak im dávame takéto nepravdivé informácie.

Ešte stále sa vám zdá niečo ako nereálne? Naše deti musíme chrániť pred takýmito bludmi. Naše deti, a teda aj náš národ, musí ostať normálny.

Volby na konci septembra mali o mnohom rozhodnúť. Možno sa mali naplniť známe slová pápeža Jana Pavla II. o kľúčovej úlohe Slovenska so svojimi mučeníkmi a vyznávačmi v 3. tisícročí, či evanjelizátora Davida Wilkersona z New Yorku: ak má Pán Boh zámer s Európou, uskutoční ho cez tento národ.

Marián Tkáč

Keď vlastencov na Slovensku strieľali

Pokračovanie z 1. strany

V roku 1926 sa narodil Jozef, ktorého v roku 1951 zastrelili. V roku 1931 sa narodil brat Ján, v roku 1935 Peter a ja v roku 1948.

● Kto zastrelil vášho brata?

Príslušníci Štátnej bezpečnosti. Jozef bol členom Bielej légie, jej organizátorom. Mal 25 rokov, manželku a trojročnú dcérku. Nieкто ich prezradil, tak sa skrývali v bunkri Frolek, Hlavaj, Panáč. Páter Akvinas spomína, že ich v tú noc pred odhalením vyspovedal. Žiaľ, aj jeho to stálo slobodu.

● **Biela légia mala za cieľ obnovu slovenskej štátnosti. Ibaže jej bolo jasné, že kým neporazí komunistický režim, o štátnej samostatnosti snívať nemôže. Bolo to tak?**

Áno. Navyše, brat bol ešte aj partizánom. A keď sa toto všetko prevrátilo, keď sa vojna skončila a videl, čo sa robí, povedal: „Ja som za toto bojoval?“ Od mamičky viem, že ho prosila: „Syn môj, nechod, nerob to, vieš, že proti tomu nič nezmôžeš.“ On ju upokojoval: „Neboj sa mama, všetko bude v poriadku, všetko bude dobré. Nič mi nehovorte, to sa zmení. Príde helikoptéra.“ Všetko možné im nasľubovali, a ako sa to skončilo?

● Zradou.

Veru tak. No nestačil im život mladého človeka, siahli na celú rodinu. Ocka zavreli na sedem rokov za to, že vedel, kde sa syn skrýva a ho neudal. Švagriná dostala deväť rokov tiež za to, že neudala manžela, kde sa skrýva. Žandári prehrabali celý dom, všetko prevrátili. Čo hľadali, neviem. Z bratovej dcéry sa razom stala sirota, nemala ani jedného z rodičov. Otec v hrobe, matka vo väzení. Zobrala si ju jej mamy sestra do Vrútok a tam bola vychovávaná, kým neprišla švagrina z väzenia. Ja som sa narodila v apríli a netierka v júni. Chodili sme spolu do školy, dokonca aj na strednú zdravotnú školu v Liptovskom Mikuláši. Mo-

mentálne žije v domove dôchodcov v Likavke.

● Vy si niečo z tohto obdobia pamätáte?

Pamätám si, že brat hneď nezomrel, previezli ho do nemocnice v Trstenej a silou mocou ho chceli udržať pri živote, aby rozprával. Ale zomrel. Keď ho doviezli domov mal ešte zaschnutú krv zo strelnej rany na hlave. Jeho dcéra ho hladkala a hovorila: „Ocko, bolí ťa to? Bolí ťa to?“ A on bol mŕtvy. To boli hrozné zážitky. A keď mal pohreb nesmeli znieť zvony, mamku postavili ku hrobu a povedali, akonáhle začnete plakať, okamžite vás odvedieme od hrobu.

● Kde bol pohreb?

V Dlhej nad Oravou, tam je aj pochovaný na samom konci cintorína. Tak si to súdruhovia želali. Ale Božie cesty sú nevyspytateľné, dnes je jeho hrob vedľa domu smútku. Boli to veľmi ťažké chvíle, najmä pre mamičku. Manžel a nevesta vo väzení, syn zastrelený, druhého okamžite vyhodili z gymnázia v Dolnom Kubíne. Nikde ho nechceli zobrať až napokon sa dostal za učňa do bane v Handlovej. Mama mi povedala, že bola v takom psychickom stave, že si chcela siahnuť na život. Zobrala šnúru na bielizeň a išla do humna, že už nevládze.

● **Medzi vašim bratom Jozefom, ktorého zastrelili, a vami bol vekový rozdiel 22 rokov. Vraaveli ste, že ste chodili do školy spolu s jeho dcérou. Keby si bola vaša mama zobrala život, zostali by ste aj vy v rovnakom položení, ako vaša netierka. Čo ju odradilo od tohto hrozného skutku?**

Keď som sa narodila, mamka mala 43 rokov a otec 48. Okrem gazdovstva robil aj kostolníka. Vtedy prišiel na birmovku do Dlhej a Chlebníc pán biskup Ján Vojtaššák. Mamka prišla na faru s vankúšikom a plakala: „Otec biskup, takí starí ľudia a ešte máme malé dieťa. Prišla som prosiť o požehnanie.“ On ju po-

žehnal a povedal: „Neplačte, to dieťa bude pre vás požehnaním.“ Neskôr mi mamka spomínala, že pán biskup už vtedy vedel, že som prišla na svet pre požehnanie. Vraavela: „Lebo keby som teba nebola mala, tak možno zle skončím. V tom humne som počula hlas: žena, žena, čo vlastne robíš, veď ty máš malé dieťa v posteli.“ A to ju zachránilo. A aj mňa.

● **Máte ešte dvoch bratov, Jána a Petra. Peter musel odísť z gymnázia a Ján?**

Ján mal ísť na základnú vojenskú službu, no ako nespoľahlivý protirežimový živel dostal sa rovno do PTP. Peter keď skončil učňovku zostal pracovať v Handlovej, aby mohol pomáhať mamke. Nemali sme z čoho žiť, navyše mamka ochorela, chodili sme s ňou po nemocniciach, mysleli sme si, že ochrnie. A všetok majetok, náš aj bratov súdnym rozhodnutím prepadol v prospech štátu.

● Vystaňovali vás z domu?

To nie, no našli si spôsob, ako nás ožobrať. Otec bol štyrikrát v Amerike, aby zarobil a prikúpil pôdu k drevenici. Postavil hospodárske stavby s dĺžkou 30 metrov.

● **A tie zadné stavby boli obývatelné?**

To bola hospodárska budova. Vpredu bola sýpka, tam sme mali obilie, druhá miestnosť bola dielnička, otec čo chytil do ruky, to urobil, kolár, stolár, murár, všetko dokázal. Keď sa vrátil z väzenia, chodila som do štvrtej triedy. V roku 1961 postihol Dlhú veľký požiar. Vyhorelo 89 domov, aj naša drevenica. Iba hospodárske stavby zostali. Zhorela len strecha. Otec zachraňoval, čo sa dalo. Po požiari v obci robili nové projekty, zmenili urbanistické riešenie, a stalo sa, že roh susedovej stavby zachádzal do objektu našich hospodárskych budov. Chceli sme sa so susedom dohodnúť, ale ten pracoval na ONV v Dolnom Kubíne, povedal nie, stavbu treba zbúrať. Prišiel buldozér, ocko (slzy) povedal, ja sa ho-

V obývačke Chorvátovcov, zľava Jozef Chorvát, jeho manželka Mária, Kvetoslav Gregor a Helenka Záhorová.

Foto Eva Zelenayová

dím pod ten buldozér, keď to vyvalia. Chodil som do Ameriky, trápil som sa, zavretý som bol a teraz to vyvalia? Ten buldozerista odišiel, povedal, ja sa nemôžem pozerat' na toho starého pána ako plače a odišiel. Na druhý deň prišiel iný a ten to všetko zrovnal so zemou.

● **Celé to zbúrali?**

Celé, nič nám nezostalo.

● **Mali ste ešte nejaké hospodárske zvieratá?**

Mali sme, keď horelo ocko zachránil koňa, aby mal pomocníka pri obnove bývania. Mama, otec a ja sme sa nasťahovali k bratovi Jánovi, ktorý býval v dome, kde predtým žil brat Jozef. To bol dom otcovej sestry. Tiež žila v Amerike, tam sa jej narodili tri deti. Po smrti manžela, ktorý utrpel smrteľný úraz, sa vrátila na Slovensko, lebo sa obávala, čo bude sama s tromi deťmi robiť v cudzom svete. Postavila dva domy a do jedného z nich sme sa nasťahovali. Brat Ján mal však dve deti, takže brat Peter z Handlovej rozhodol, že ja pôjdem bývať k nemu. Aby celá ťarcha

nezostala na jednom bratovi.

● **Ako sa na vás v dedine pozerali? Neopovrhovali vami?**

Naopak, pomáhali nám, najmä vtedy, keď mamka ochorela. Veď bola gazdovka, mamka musela odovzdávať kontingent, mali sme tri kravy, svine, kury, bolo treba odovzdávať štátu, keď nie, hneď zavrieť. Prišli, napojili, nakrmili statok, ozaj boli takí šľachetní ľudia. Napokon v dedine bolo strašne veľa ľudí zatvorených. Môj krstný otec Čilik, kňazi Kaučiarik a Ťapák, Machaj, Kuva, Gvora, od Kováčovcov, čo skrývali pátra Akvinaša, bola zatvorená celá rodina okrem trinásťročnej Hanky. Veľmi veľa toho bolo, ľudia boli vystrašení. Z našej rodiny to najhoršie prežival brat Peter. On tým chlapcom v bunkri nosil jedlo. Ale nie priamo, my sme tam mali lúky a vtedy sa seno tlačilo do snopov. On im to tam položil a išiel preč. Oni si to potom prišli zobrať. Naši aj vedeli, kto ich zradil, no ja som sa nepýtala, lebo naši by mi to aj tak nepovedali. Každý sa bál.

● **Kde boli väznení otec a švagriná?**

Švagriná v Pardubiciach, otecko v Příbrame. Zomrel v roku 1977 na tuberkulózu pľúc, rozpadli sa mu priedušky, všetko bolo zasiahnuté. Švagriná si doniesla rakovinu pečene. Dvakrát sme boli na návšteve vo väznici. Nevedela som pochopiť, prečo pri ockovi aj pri nás stál žandár, prečo sme sa nemohli objasť, pýtať sa. Mamka ma nechcela zraňovať, tak mi povedala, že ho strážia, aby sa mu nič nestalo.

● **Sledovala vašu rodinu ŠtB po návrate otecka z väzenia?**

Áno, až do roku 1989. Brata zastrelili v roku 1951, hneď na to otcu zavražili a vrátil sa po štyroch rokoch a štyroch mesiacoch na amnestiu. Bolo mu ľúto, že nemohol navštíviť biskupa Vojtašáka po jeho návrate z väzenia do Zákamenného. Oboch totiž sledovala ŠtB a otec mu nechcel priťažičť. V roku 1990 bol otec súdne rehabilitovaný.

Eva Zelenayová

Z utrpenia sa zrodila pravda

V bratislavskom kostole Blumentál sa 6. septembra konala sv. omša pri príležitosti životného i kňazského jubilea vdp. Štefana Herényiho (na snímke). Gratulantom za organizáciu PV ZPKO bol duchovný organizácie Ján Košiar:

„Milý Štefko, poznáme sa aspoň tridsať rokov a ja Ti ďakujem za všetky Tvoje dobré skutky, ktoré si vykonal vo svojom kňazskom živote a tak si tým, ktorých si stretol, ohlásil živého, skutočného, reálneho Ježiša Krista. V čísle 1/2022 si mal v našom časopise **Svedectvo** rozhovor, kde si čo-to prezradil zo svojho života. A tohto roku aj vďaka Tebe vyšla kniha spomienok Tvojej tety Gertrúdy *Volali nás podľa čísel*. Keď som ju prečítal, tak som si hlbšie uvedomil, v čom majú základ Tvoje kresťanské a národné postoje: v utrpení a väznení Tvojho otca Františka a tety Gertrúdy. Tam je tá sila Tvojich jasných postojov.

Milý jubilant, k väzňom totalitného režimu patrili aj brat František, Tvoj otec a jeho sestra Gertrúda. Počas rokov budovania socializmu sa o tom nesmeli hovoriť a potom sa na to akosi zabudlo. Ale dnes sme tu preto, aby sme aj Tvojmu otcovi a tete poďakovali.

Obidvaja boli odsúdení v procese s Bielou légiou, kde bolo obžalovaných 62 ľudí a 48 bolo odsúdených. Spolu na 363 rokov. Tvoj otec dostal pätnásť rokov, z ktorých si odsedel desať, teta osem a odsedela si štyri, do roku 1953.

Bielá légia bola antikomunistická kresťanská organizácia pôsobiaca na území Slovenska a Rakúska v rokoch 1947–1951. Jej cieľom bolo informovať širokú verejnosť aj zahraničie o terore komunistického systému. Tiež sa venovala pomoci ľuďom pri úteku z komunistického Česko-Slovenska. A v rokoch 1950–1953 vysielala rozhlasové spravodajstvo z Rakúska. Za túto činnosť bolo komunistickými súdmi vynesených mnoho vysokých trestov. Najznámejšie sú tresty smrti pre Antona Tunegu, Alberta Púčika a Eduarda Tesára, ktorí boli popravení 20. februára 1951. A Anton Tunega bol bratranec Tvojho otca a tety. Áno, sú to tí traja, ktorí dostali v roku 2022 vysoké štátne vyznamenanie in memoriam, čo pani prezidentka neskôr oľutovala a ešte aj dnes z úst politikov, ale nielen ich, počúvame, že vraj vyznamenala fašistov. Blud a nezmysel. Boli to mladí ľudia, ktorí sa nezmiarili so stratou našej štátnosti v roku 1945. Nič viac.

Poviem vám tiež, prečo toto vyznamenanie prešlo. Veľmi jednoduché. Predkladateľom návrhu bol bývalý predseda KDH a eurokomisár Ján Figel', ktorý je tiež predsedom **Nadácie Antona Tunegu**. Len mu zazlievam, že sa neozval v diskusii, že to vyznamenanie im treba zrušiť. Našťastie sa to nedá.

Ty, milý jubilant, si požehnal aj ich nový **symbolický hrob**, tu v Bratislave. Milý Štefko, Ty vieš, čo znamená byť synom politického väzňa. A ako kňaz si vždy vedel a vieš, že

Ján Košiar počas príhovoru.

Foto archív

úlohou kňaza je prinášať ľuďom nádej a zmysel života, že dobrotivý Pán aj najväčšie problémy dokáže obrátiť na naše dobro a posvätenie. A preto chápem, že tu, v tomto kostole, milý jubilant, sa za Tvojho pôsobenia mohli sláviť 18. apríla sväté omše na výročný deň popravy prvého slovenského prezidenta Jozefa Tisu. Nevie, koľko ich bolo, ale slávil ich otec emeritný arcibiskup **Ján Sokol** i biskup **Štefan Vrablec** a kazateľom bol aj náš vzácny profesor **Milan Stanislav Ďurica**.

Ďalšia vec, ktorú treba spomenúť, bolo otvorenie hrobu pána prezidenta v roku 2007. Tu na fare boli bezpečne a úctivo uložené jeho telesné pozostatky, kým neboli opäť uložené do obnoveného hrobu na Martinskom cintoríne a neskôr aj do hrobky nitrianskej katedrály. To bola odvaha aj vtedy; dnes myslím si, že doba je ťažšia, a že dnes by to úrady nedovolili.

A tretia vec, tu na blumentálskej fare sa schádzal klub Spoločenstva kresťanské Slovensko, ktorému predsedal profesor **Ábel Král'**, bývalý poslanec a veľvyslanec SR vo Švajčiarsku. **Zomrel nedávno**, 12. mája 2023. Z týchto stretnutí ostali nám síce len spomienky, ale aj kniha *Zápas o Slovensko* z roku 2010. Schádzala sa tu aj skupina **Iniciatíva 2016**, ktorá úspešne podporila vlastenecké sily pred voľbami v roku 2016.

Tak za toto všetko Ti milý jubilant, dnes ďakujem, že aj takto sme mohli kráčať spolu a byť Kristovým svetlom v dňoch a rokoch, ktoré nám dobrotivý Pán dal k dispozícii.

Skončím krátko, po latinsky, milý Štefko, ad multos annos!"

Zrodila sa slovenská samostatnosť

Na Turičnú nedeľu, 5. júna 1938, prebiehala v Bratislave mohutná manifestácia za autonómiu. Za prítomnosti delegátov *Slovenskej ligy v Amerike*, množstva domácich a zahraničných hostí, pozorovateľov i novinárov a najväčšieho zástupu ľudu, aký sa dovtedy na Slovensku zhromaždil, slabnúci 74-ročný A. Hlinka zopakoval ľudácky program autonómie Slovenska. Odvolávajú sa na Pittsburskú dohodu, ktorej originál vodca americkej delegácie Dr. P. Hletko rozvinul pred očami zástupu, žiadal jej zakotvenie do ústavy Č-SR. To bolo posledné verejné vystúpenie A. Hlinku. O desať týždňov neskôr (16. augusta 1938) zomrel na svojej fare v Ružomberku.

V auguste 1938 vyšiel s návrhom autonómie Dr. M. Hodža (predseda pražskej vlády a vodca slovenských agrárnikov). V návrhu žiadal, aby Slovensko malo „svoj snem so zákonodarnou právomocou, svoju vládu (pozostávajúcu zo) šiestich ministrov... a aby úradnou rečou bola výlučne (a nie *spravidla!*) slovenčina.“ Bol to vítaný krok, i keď prichádzal s dvadsaťročným oneskorením.

Hodža však nemohol svoj plán realizovať. Keď prezident Beneš videl, kam veci spejú, zakázal vláde o autonómii rokovať a toto právo si vyhradil iba pre seba. Keď nemožno zabrániť, aby Slováci napokon predsa len dostali tú autonómiu, tak treba aspoň zabrániť, aby ju nedostali z rúk jeho politického osobného protivníka M. Hodžu.

Nasledovali porady a rokovania s prezidentom Benešom, ktoré sa vlekli takmer celý september 1938. Ľudácku delegáciu viedol dr. J. Tiso. Kronika rokovaní ukazuje, ako ťažko-preťažko sa dr. Beneš zriekal svojich dogmatických predstáv o Slovákoch. Úzkostlivo sa vyhýbal slovu „autonómia“. Slovenským delegátom ponúkal vylepšenú formu župného zriadenia, kde „zväz žúp by bol uskutočnený v rámci zemského snemu slovenského.“

Medzitým však (30. septembra 1938) sa odohrala smutnoznáma konferencia predstaviteľov štyroch veľmocí (Nemecko, Taliansko, Veľká Británia a Francúzsko) v Mníchove. Problém, ktorý odmietali riešiť Česi v Prahe, riešili cudzinci v Mníchove. Č-SR bola prinútená odstúpiť

Nemcami obývané pohraničné oblasti Nemecku a dosiahnuť podobné vyrovnanie aj s Poľskom a Maďarskom. Tento akt vonkajšieho zásahu do politiky Č-SR prešiel do slovníka českých dejín pod menom „Mníchovská kapitulace“ a prof. V. Černý v diele *Pláč koruny české* ho nazýva „zatížením, jež svými následky jako vleklé trauma bude hlodat na národní podstatě donekonečna.“

Pokorený dr. Beneš pozýva ľudácku delegáciu na ďalšiu poradu, ktorá sa mala konať 4. októbra. K stretnutiu však nedošlo, lebo medzitým pod tlakom kritiky svojich politických oponentov sa rozhodol zložiť svoj prezidentský úrad. Dňa 5. októbra sa rozlúčil s občanmi štátu, ktorého zahraničnú politiku viedol 20 rokov a ktorá skončila v národnej katastrofe. V svojej rozlúčkovej reči sa obracal na svojich rodákov „s vrelou, zo srdca vychádzajúcou výzvou.“ Radil im to, čo on za predchádzajúcich 20 rokov odmietal urobiť: „Je nevyhnutné dohodnúť sa predovšetkým so Slovákami. I oni sú v nebezpečenstve. Dnes nezáleží na tej, či onej koncesii. Musíme všade, kde treba, navzájom ustúpiť.“

Keď rokovania s prezidentom Benešom nevedli nikam, slovenskí autonomisti prichádzali k záverom, že ak si autonómiu nevyhlásia sami, nikto im ju nedá. Zvolali teda na štvrtok 6. októbra 1938 schôdzku výkonného výboru Ľudovej strany do Žiliny, na ktorej sa mala prerokovať otázka slovenskej autonómie.

Porady v Žiline vyzneli ako manifestácia slovenskej jednoty. Bola vyhlásená slovenská autonómia a podpísaná tzv. *Žilinská dohoda* o spolupráci všetkých nemarxistických strán.

Pražská vláda gen. Jana Syrového schválila žilinské rozhodnutie. České časopisy s pochvalou písali o Slovákoch, uznávali ich právo na autonómiu a ďakovali im, že neopustili Čechov v ich ťažkej hodine, ale rozhodli sa ďalej s nimi žiť v spoločnom štáte.

Slovensko konečne prevzalo správu svojich vecí do vlastných rúk a dostalo svoju vládu.

František Vnuk

výňatok z práce *150 rokov v živote národa*

Cintoríny nie sú len na spomienky

Členovia Regionálnej organizácie PV ZPKO v Nitre sa stretávajú nielen na schôdzkach svojej organizácie, ale v početnejšom zložení chodia k hrobom tých, čo nás už navždy opustili. Jednak vzdať úctu ich mravným hodnotám, pripomenúť si ich cestu životom, ale aj podeliť sa o názory na aktuálne témy. Pri hrobe bývalého predsedu organizácie **Dezidera Greguša** v Lužiankach si 29. augusta 2023 pripomenuli desiate výročie jeho úmrtia i skutočnosť, že v organizácii dodnes pociťujú prázdno po jeho odchode. Jeho pamiatku si uctili položením kvetov a zapálením

Na Chrenovskom cintoríne.

Foto archív

sviečok a tichou modlitbou sa rozlúčili Agátka Fišerová, Jozef Turček, Veronika Jordánová, Eva Brinichová, Anna Mesárošová, Gitka Lukničová a predsedníčka RO PV ZPKO v Nitre Alžbeta Loudová.

Alžbeta Loudová a Bohumil Louda spomínali na Chrenovskom cintoríne v Nitre pri hrobe **Márie Korecovej a jej manžela Antona Korca**. Na statočnosť a láskavosť pani Márie, ktorú v organizácii veľmi často spomínajú aj po piatich rokoch jej úmrtia. Obrad kvetov, sviečok a modlitby aj tu zopakovali a uctili si pamiatku svojich členov. (al)

STALO SA

1. októbra 1869 bolo založené rk. Gymnázium v Kláštore pod Znievom.

1. októbra 1950 sa v Rožňave konala tajná kňazská vysviacka kardinála Jána Chryzostoma Korca.

2. októbra 1952 v procese pred Štátnym súdom v Košiciach boli odsúdení na trest smrti za „teroristickú činnosť a špionáž v prospech USA“ príslušníci Bielej légie: Ján Rešetka, Michal Mihok, Bohumil Gruber a Dr. Bodnár na trest smrti, Stanislav Hadač na doživotný žalár, Ján Minárik na 25 rokov, Jozef Ležák na 18 rokov a M. Madej na 15 rokov väzenia.

6. októbra 1938 podpredseda HSLŠ Jozef Tiso pozval do Žiliny členov Výkonného výboru Hlinkovej slovenskej ľudovej strany. K nim sa pripojili aj predstavitelia všetkých dôležitejších politických strán Slovenska a podpísali spoločné Vyhlásenie o autonómii Slovenska v rámci česko-slovenského štátu.

6. októbra 1948 Národné zhromaždenie v Prahe vynieslo zákon na ochranu ľudovodemokratickej republiky. Tento zákon č. 231/1948 a nariadenia, ktoré sa k nemu pripájali, postupne odstránili všetky pozostatky demokratického právneho poriadku v Česko-Slovenskej republike.

8. októbra 1938 prvá autonómna vláda Slovenska slávnostne prišla do Bratislavy a ujala sa výkonu štátnej moci na Slovensku. Jedným z jej prvých opatrení bol dekrét ministerstva vnútra o zastavení činnosti KSČ na Slovensku.

9. októbra 1919 sa Andrej Hlinka vrátil do Ružomberka. V noci z 11. na 12. októbra ho českí četníci odviekli z Ružomberka na Moravu a bez súdneho pokračovania ho väznili najprv v Mírove, potom v Brodke a nakoniec v Podolí pri Prahe až do 28. apríla 1920, keď ho museli prepustiť, lebo bol zvolený za poslanca do pražskej snemovne.

10. októbra 1938 predseda autonómnej vlády Slovenskej krajiny Jozef Tiso prvým vládnym nariadením vyhlásil slovenčinu za jediný úradný jazyk na Slovensku.

10. októbra 1919 bola založená Univerzitná knižnica v Bratislave.

12. októbra 1985 zomrel v Bečkove Andrej Marsina, kňaz, člen Štátnej rady SR. Po príchode frontu zaistený a odsúdený na 4,5 rokov väzenia a na osem rokov straty občianskych práv. Svojho švagra Židovského pôvodu zachránil pred odvečením do koncentračného tábora. Narodil sa 28. novembra 1885 v Žiline.

13. októbra 1914 bola otvorená Alžbetínska univerzita v Bratislave.

18. októbra 1918 T. G. Masaryk vydal Washingtonskú deklaráciu, ktorou jeho „vláda“ vyhlásila samostatnosť česko-slovenského štátu. Česko-Slovensko teda formálne vzniklo v zahraničí, bez akéhokoľvek prejavu súhlasu obyvateľstva území, na ktoré si jeho tvorcovia robili nároky.

21. októbra 1947 československá vláda v Prahe predložila návrh zákona o stíhaní trestných činov proti štátu. Zákon mal odstrániť pochybnosť, či takéto činy na Slovensku sa majú stíhať podľa zákona na ochranu republiky č. 50/1923, alebo podľa zákona Slovenskej republiky č. 320/1940 Sl. z.

22. októbra 1997 na bratislavskom cintoríne v Ružinove sme sa rozlúčili so zanieteným človekom za práva slovenského národa, podpredsedom organizácie politických väzňov JUDr. Valentom Michalíkom.

23. októbra 1915 na spoločnej konferencii Slovenskej ligy a Českého národného združenia v Clevelande uzavreli prvú dohodu o spolupráci amerických Čechov a Slovákov, ktorá vošla do dejín ako Clevelandská dohoda. Český návrh tejto dohody bol stručný a jasný: Program: 1. Samostatnosť tak Česka, ako aj Slovenska. 2. Spojenie českého a slovenského národa vo federatívnom zväzku štátov s úplnou národnou autonómiou Slovenska, s vlastným snemom, s vlastnou štátnou správou, úplnou kultúrnou slobodou, teda aj s plným právom užívania slovenského jazyka, s vlastnou finančnou a politickou správou, so štátnym jazykom slovenským.

25. októbra 1949 vláda zriadila Úrad pre veci cirkevné, na ktorého čelo postavila komunistického predáka A. Čepičku. Jeho poverencom pre Slovensko sa stal G. Husák.

25. októbra 1940 obnovili vychádzanie Kato-

lických novín, ktoré v roku 1849 založil biskup M. Buzalka.

26. októbra 1939 na slávnostnom zasadnutí Slovenského snemu jednomyselne zvolili za prvého prezidenta Slovenskej republiky Dr. Jozefa Tisu, ktorému hneď oznámili výsledok voľby. Zložením Ústavou SR predpísanej prísahy bol uvedený do úradu.

26. októbra 1942 Spojené štáty americké uznali Benešovu „československú vládu v zahraničí“.

27. októbra 1907 maďarskí žandári strieľali do zhromaždeného davu veriacich, ktorí protestovali proti maďarským kňazom vyslaným do ich obce Černovej, aby vysvätili nový kostol. Zavraždili 15 osôb a vyše 80 osôb zranili. Občania Černovej žiadali, aby kostol vysvätil ich rodák Andrej Hlinka, z ktorého iniciatívy bol kostol postavený. Maďarské súdy potom ešte súdili 55 obyvateľov Černovej a odsúdili 22 mužov a 16 žien spolu na 36 rokov a 6 mesiacov väzenia.

27. októbra 1944 prieskumná hliadka pozostávajúca zo siedmich nemeckých vojakov obsadila baštu Povstania v Banskej Bystrici. Jediná strelba sa ozývala v okolí liehovaru.

27. októbra 1945 americká vláda vydala Dr. Jozefa Tisu a ďalšie slovenské politické osobnosti vláde Československej republiky. E. Beneš vydal „prezidentský dekrét“ č. 137/1945 o trestaní niektorých previnení proti národnej cti (tzv. malý retribučný dekrét), o zaistení nespoľahlivých osôb a o osobitných táborech pre nútené práce.

27. októbra 1968 Národné zhromaždenie ČSSR prijalo ústavný zákon č. 143/1968 o československej federácii.

29. októbra 1815 sa v Uhrovci narodil Ľudovít Štúr.

Oktober 1893 minister osvety gróf Albin Csáky vydal nariadenie, ktorým rozkázal na mieste prepustiť za služby všetkých učiteľov, ktorí nevedia po maďarsky.

Oktober 1990 – boli obnovené kňazské semináre v Banskej Bystrici, Nitre, Prešove a v Spišskej Kapitule.

Odkaz Petra Růčku:

Práva kresťanov treba hájiť

V sobotu 30. septembra 2023 sa do Otcovho domu vrátil kňaz, **otec Peter Růčka**. Pochádzal z Bratislavy, kde sa narodil 10. marca 1955. Na rehoľný a kňazský život sa pripravoval v tajnej Cirkvi; za kňaza bol vysvätený 7. decembra 1980 v Erfurte. V poslednej dekáde komunistického režimu bol tajným františkánom. Zatknutý bol v Akcii Víť na Kvetnú nedeľu, 27. marca 1983, vo vyšetrovacej väzbe bol do 14. júla 1983. Na spoločnej cele vypovedal spoluväzňa odsúdeného na smrť i popraveného... Akcia Víť sa stala známou aj v zahraničí vďaka Vatikánskemu rozhlasu, Rádiu Slobodná Európa a Hlasu Ameriky. Růčkovým advokátom bol JUDr. Tibor Böhm, po novembri '89 generálny prokurátor ČSFR.

V novembri 1989 som Petra Lea Růčku stretol v Ríme ako sprievodcu Msgr. Viktora Trstenského, tiež politického väzňa a trpiteľa za vieru. V rokoch 1990 – 1992 pôsobil vo františkánskom kostole v Bratislave, bol aj provinciálom rehole. V roku 2000 prešiel do služieb Bratislavsko-Trnavskej (neskôr Trnavskej) arcidiecézy, kde pôsobil na rozličných miestach, naposledy v Šulekove (okres Hlohovec). Ako politický väzeň bol členom našej, pôvodnej organizácie – KPVS; o rozkole v organizácii v roku 1999 veľa nevedel a na túto tému nechcel veľmi rozprávať. Problémy mal aj s režimom „Oľano“ v októbri 2020, keď si dovolil cez facebook oznámiť, že bude po neverejnej svätej omši ráno o 4.00 hodine rozdávať sväté prijímanie. Bol blízkym priateľom bratov Antona a Petra Seleckých, na Petrovom pohrebe 19. júla 2023 bol ešte ako hlavy celebrant pri plnom zdraví... Dobrý boj bojoval a vieru zachoval... (2 Tim 4,7). RIP!

Ján Košiar, duchovný PV ZPKO

■ Na sklonku septembra dozrieva hrozno aj vo vinici nášho predsedu regionálnej pobočky v Pezinku Jozefa Hermana. Významnou pomocníčkou vo vinici, ale aj pri výkone jeho funkcie v PV ZPKO mu je jeho Eva (na obr.)

PRIPOMÍNAME SI

V októbri si pripomíname významné životné jubileá týchto našich členov. Spomíname aj na tých, ktorí sa tejto slávnosti ne-dožili.

40 rokov

Zuzana Záturová, Bratislava 8.10.1983

55 rokov

Helena Schweighoferová, Bratislava 13.10.1968

60 rokov

Eliška Michaličková, Trenčín 15.10.1963

65 rokov

Oľga Ištóková, Košice 20.10.1958
Ing. Iveta Fusková, Nitra 8.10.1958

70 rokov

Mária Dudoková, Bratislava 19.10.1953

75 rokov

Viera Ottmarová, Trnava 29.10.1948

80 rokov

František Petrek, Levoča 1.10.1943
Mária Kohnová, Bratislava 27.10.1943
Helena Záhorová, Bziny 30.10.1943

81 rokov

Michal Mandúch, Chrabrany 3.10.1942
Mária Libiedziková, Nitra 25.10.1942
Ing. Ivan Liday, Nitra 28.10.1942

83 rokov

Mária Ištóková, Košice 10.10.1940

84 rokov

Mária Kováčová, Bratislava 22.10.1939

86 rokov

Alžbeta Bileková, Jablonov 6.10.1937
Agnesa Molčanová, Jablonov 16.10.1937

88 rokov

Ing. Michal Záhorský, Bratislava 8.10.1935

89 rokov

Magda Šporerová, Bratislava 23.10.1934

90 rokov

Ondrej Šišulák, Bratislava 6.10.1933
Anna Petrušková, Jamník 24.10.1933

91 rokov

Mária Herodeková, Nitra 1.10.1932
Anna Palenčárová, Behárovce 11.10.1932

92 rokov

Jozef Baláž, Trenčín 8.10.1931
MUDr. Teodor Streicher, Bojnice 9.10.1931

95 rokov

Lívia Brhlovičová, Bratislava 6.10.1928

99 rokov

Anna Polačková, Bratislava 20.10.1924

Jubilantom srdečne blahoželáme

PRISPELI NA SVEDECTVO

JUDr. Peter Brňák, Bratislava 50 EUR

Michal Malatinský, Bratislava 10 EUR

MUDr. Dagmar Pechová, Bratislava 20 EUR

Vojtech Polnišer, Ilmače 10 EUR

Ing. Eva Krajčiová, Bratislava 50 EUR

Člen RO Trnava 100 EUR

Ing. Július Stano, Bratislava 20 EUR

Darcom vyslovujeme úprimné poďakovanie

ROZLÚČILI SME SA

† Vo veku 76 rokov, 2. septembra 2023, zomrela po dlhej a ťažkej chorobe **Marta MIKUŠKOVÁ**, členka RP PV ZPKO Bratislava–mesto. Posledná rozlúčka so zosnulou sa konala na cintoríne Slávičie údolie v Bratislave 11. septembra 2023. Za našu organizáciu sa so zosnulou rozlúčila pani Mária Sýkorová.

† Vo veku 88 rokov, 21. septembra 2023, zomrela **Zuzana MATHIOVÁ**, dlhoročná obetavá účtovníčka organizácie PV ZPKO, členka RP PV ZPKO Bratislava – mesto. Posledná rozlúčka so zosnulou sa konala v dome smútku Pieta 26. septembra 2023, za účasti predsedu PV ZPKO Jána Liteckého Švedu a hospodárky Evy Liteckej Švedovej.

Pozostalým vyslovujeme úprimnú sústrasť

Výzva

Vážení členovia PV ZPKO, sympatizanti, priatelia. Bývalý minister vnútra SR Roman Mikulec sa rozhodol, že rezort už nebude viac financovať náš časopis Svedectvo a radikálne znížil našej organizácii výšku štátnej dotácie. Nedostatok peňazí nás núti obrátiť sa na Vás s výzvou o pomoc. Vydávanie Svedectva nie je ďalej možné zabezpečiť z prostriedkov štátnej dotácie, preto sa obraciam na Vás s prosbou, vyhľadať vo Vašom okolí potenciálnych sponzorov nášho časopisu.

pisu. Ak nebude vychádzať, akoby sme stratili nástroj prezentácie vlastného jestvovania. Azda neprajníci by sa tomu aj potešili. Veríme však, že sa nájdu podporovatelia ideálov, za ktoré sme trpeli, a ktoré hodláme aj naďalej chrániť a obhajovať. Záujemcovia o pomoc pre naše Svedectvo môžu poslať svoj príspevok **na číslo účtu: SK74 3100 0000 0040 0012 8109, alebo sa kontaktujte na tel. čísle: 02-52 63 81 56.**

Darcom úprimne ďakujeme
Vedenie PV ZPKO
a časopisu Svedectvo

PRIPOMÍNAME

Úradné hodiny v kancelárii Predsedníctva PV ZPKO v Bratislave na Obchodnej ulici č. 52 sú **v pondelok a v stredu od 9.00 hod. do 12.00 hod.** Upozorňujeme našich členov, že mimo úradných hodín sa telefonicky nedovolia do kancelárie Predsedníctva PV ZPKO.

Smútime za Zuzkou Mathiovou

Zuzku Mathiovú som poznala ako nesmierne diskretnú a milú pani, čo bolo v súvislosti s jej pracovným zameraním priam žiadúce. V našej organizácii odpracovala osemnásť rokov ako vedúca učtárne. Keď v roku 2017 odchádzala do už definitívneho dôchodku, vôbec sa nám nezdalo, že má po osemdesiatke.

Správa o jej úmrtí nás zarmútila a pripomenula, že náštevku spriaznenej duše netreba odkladať.

Zuzka naša, odpočívaj v pokoji!

(ez) **V strede dcéra pani Mathiovej.**

Foto archív

Toto je pravopisná kópia z originálu, ktorý je uložený v spisovni súdu. *Antona Milu*
 a vypracovaný dňa 16. 11. 1990 u
 v Bystřici dňa 4. 11. 1990 .....

1 št. 45/90

U z n e s e n i e

Krajský súd v Banskej Bystrici je nezávislý orgán verejnej moci, ktorý rozhoduje o právach a povinnosti občanov, právnických osôb a štátu. V dňu 8. novembra 1990 v trestnej veci odsúdených Emanuela Hlavaja a spol., takto

r o z h o d o l

Podľa § 2 ods. 1 písm. c) Zákona o súdnej rehabilitácii
 č. 119/90 Zb

z r u š u j e

rozsudok bývalého Krajského súdu v Žiline zo dňa 10. apríla 1988 sp.zn. T 3/53, ktorým boli právoplatne uznané za vinných;

Emanuel Hlavaja nar. 9.5.1933 v Nižnej n. Oravou nap. bytom Nižná n. Orava č. 19
 z trestného činu velezrady podľa § 78 ods. 2a, 1c, 3d z.č. 86/50 Zb., a bol mu uložený trest odňatia slobody v trvaní 15 rokov, trest prepádnutia celého majetku a strata občianskych práv občianskych na dobu 10 rokov.

Ján Turčák nar. 24.3.1933 v Rodbieli, nap. bytom Nižná n. Orava č. 122

z trestného činu velezrady podľa § 78 ods. 2a, 1c, 3d z.č. 86/50 Zb., a bol mu uložený trest odňatia slobody v trvaní 15 rokov, trest prepádnutia celého majetku a strata občianskych práv občianskych na dobu 10 rokov.

Ján Kuvava nar. 5.11.1914 v Dlhej n. Oravou nap. bytom Dlhá n. Orava č. 34
Leonard Bednář nar. 15.8.1908 v Tretenej nap. bytom Tretená č. 156

Ján Machoň nar. 1.12.1904 v Sedláckej Dubovej nap. bytom Dlhá n. Orava č. 58
Peter Ľepák nar. 20.1.1921 v Dlhej n. Oravou nap. bytom Dlhá n. Orava č. 118

František Čiliček nar. 16.5.1900 v Dlhej n. Oravou nap. bytom Dlhá n. Orava č. 124
Anton Miko nar. 23.3.1901 v Dlhej n. Oravou nap. bytom Dlhá n. Orava č. 82

Emília Frolkovéj nar. 28.2.1919 v Habovke, nap. bytom Dlhá n. Orava č. 59
Olga Miková nar. 27.4.1926 v Veľkej Lesnej, nap. bytom Dlhá n. Orava č. 120

Pavel Kováčik nar. 22.10.1902 v Dlhej n. Oravou nap. bytom Dlhá n. Orava č. 116

Anna Kováčiková nar. 29.1.1907 v Dlhej n. Oravou, nap. byt. Dlhá n. Orava 107 nar. 6.8.1913 v Dlhej n. Oravou nap. bytom Dlhá n. Orava č. 114
Terézia Osadská nar. 28.10.1911 v Dlhej n. Oravou nap. byt. Dlhá n. Orava č. 114

všetci z pomoci k trestnému činu velezrady podľa § 7.78 zák.č. 86/50 Zb., a boli im uložené tresty odňatia slobody a to Jánovi Kuvavovi 3 rokov, Leonardovi Bednářovi 11 rokov, Jánovi Machoňovi 8 rokov, Petrovi Ľepákovi 5 rokov, Františkovi Čiličkovi 4 roky, Antonovi Míkovi 7 rokov, Emilii Frolkovéj 10 rokov, Olge Mikovéj, rod. Labdovej 12 rokov, Pavlovi Kováčovi 11 rokov, Anha Kováčovej, rod. Papákovéj 7 rokov, Jozefovi Osadskému 2 roky a Terézii Osadkej 4 roky. Bolo im bol uložený trest prepádnutia celého majetku a strata občianskych práv občianskych na dobu 5 rokov.

Róbert Pánáček nar. 7.6.1934 v Hvozdnici nap. byt. Hvozdnica č.7

z trestného činu neoznámenia trestného činu podľa § 165 ods. 1 vo vzťahu k trestnému činu velezrady podľa § 78 zák.č. 86/50 Zb.

Augustín Nakaček nar. 23.4.1934 v Nižnej n. Oravou nap. byt. Nižná n. Orava 192

z trestného činu nadžovania trestného činu podľa § 165 ods. 1 vo vzťahu k trestnému činu velezrady podľa § 78 zák.č. 86/50 Zb., a bol mu uložený trest odňatia slobody v trvaní 10 mesiacov.

Mária Miličková nar. 29.1.1934 v Dlhej n. Oravou nap. byt. Dlhá n. Orava

z trestného činu nadžovania podľa § 163 ods. 2 vo vzťahu k trestnému činu velezrady podľa § 78 zák.č. 86/50 Zb. a bol jej uložený trest odňatia slobody v trvaní 3 rokov a strata občianskych práv občianskych na dobu 5 rokov.

Súčasnne sa zrušujú všetky ďalšie rozhodnutia obsahovo nadväzujúce na tento rozsudok vo vzťahu k uvedeným trestným činom, a to dňom kedy boli vydané.

Podľa § 2 ods. 2 zákona o súdnej rehabilitácii sa

Z a s t a v u j e

trestná stíhanie proti: Emanuelovi Hlavajovi, Jánovi Turčákovi pre trestný čin velezrady podľa § 78 ods. 2a, 1c, 3d zák.č. 86/50 Zb., Jánovi Kuvavovi, Leonardovi Bednářovi, Jánovi Machoňovi, Petrovi Ľepákovi, Františkovi Čiličkovi, Antonovi Míkovi, Emilii Frolkovéj, Olge Mikovéj, rod. Labdovej, Pavlovi Kováčovi, Anhe Kováčovej, rod. Papákovéj, Jozefovi Osadskému a Terézii Osadkej pre podozrenie na trestný čin velezrady podľa § 7.78 zák.č. 86/50 Zb.; Róbertovi Pánáčovi a Augustínovi Nakačkovi pre trestný čin neoznámenia